

[J. Chr. Jensen.]

være i høj Grad nyttigt, om man her havde en saadan Raadgiver, som de har ovre i Sverige, og som, efter hvad man fik at høre, dér har gjort umaadelig Gavn: baade med Hensyn til Udstykningen og med Hensyn til Placeringen, ligesom ogsaa med Hensyn til Vejledning af Befolkningen ved Byggeri. Her har vi det jo saadan, at saa snart en Mand overhovedet tænker paa at bygge, skal han have en Arkitekt, og der kunde siges meget om Arkitekterne i dette Land. Ser vi efter i Telefonbogen for København, finder vi dér 16 Spalter Arkitekter; og jeg tør paastaa, at ikke ret mange af dem egentlig er værdige til at bære dette store Navn, som jeg mener Arkitektnavnet er. Der kræves ingen Uddannelse her i Landet for at være Arkitekt; hvilken som helst kan skrive sig for Arkitekt og udøve Arkitektvirksomhed. Man kan ikke blive Mursvend og heller ikke saa meget andet uden at lave Svendestykke, men Arkitekt, det vil sige Bygmester, kan enhver være.

Man vil derfor forstaa, at det vilde være uhyre værdifuldt, om man i hvert Amt havde en saadan sagkyndig Tillidsmand paa dette store Omraade, som jeg vil kalde det, hvor der kunde spares umaadelig meget paa mange forskellige Punkter. Men der er desværre ikke Tid til at komme ind paa en nærmere Uddybning af disse betydningsfulde Spørgsmaal, og jeg skal derfor nøjes med paa hele Udvalgets Vegne at indstille Ændringsforslagene og derefter Lovforslaget til Vedtagelse.

Boeck-Hansen: Hvis man skal have en Byplanlov — og der er fra alle Sider Enighed om, at det er af stor Betydning og i høj Grad ønskeligt at have en Lov om Anlæg af Byplaner —, saa vil jeg tro, at nærværende Lovforslag med de Ændringer, der er foreslaaet af Udvalget, vil blive en god og formaalstjenlig Lov. Jeg er i hvert Tilfælde ganske overbevist om, at den er betydelig bedre end den nu eksisterende, som i og for sig aldrig har haft nogen videre praktisk Betydning. Der skal Plan til alting, siges der, der skal efter Sigende ogsaa være Plan i Politik — det er nu ikke altid, man opdager det —, men Plan skal der til for at lave en By. Ikke fordi jeg mener, det hele skal være Plan og planbestemt. Livet har jo ogsaa Lov til at sætte sine Mærker, og jeg er bange for, at hvis alting henfalder til Plan, bliver der en temmelig kedelig By ud af det til syvende og sidst. Men med den nuværende store Trafik og med de nuværende

store Krav til Hygiejnen maa man alligevel stille visse uafviselige Krav til en By.

Byerne vokser og vokser bestandig, og derfor er det nok rigtigt at lave en saadan Byplan, førend Byen er blevet for stor, saaledes at man er tilstrækkeligt i Forhaand med Byplanlægningen, og ganske særlig saaledes, at man ikke risikerer at faa store bymæssigt bebyggede Bebyggelser, uden at man paa en eller anden Maade har sikret sig Afløb, saaledes at Spildevandsafløbet kan blive bragt i Orden nogenlunde samtidigt med, at den bymæssige Bebyggelse opstaar. Vi ved, at der er opstaaet store Epidemier paa Grund af manglende Spildevandsanlæg, og derfor forekommer det mig meget vigtigt, at Spildevandsanlæggene følger Byplanerne og Byanlæggene.

Naar vi nu skal have en saadan Byplanlov, saa henstiller jeg til den højtærede Minister, at han sikrer sig den tilstrækkelige Sagkundskab. Der er virkelig dygtige og specielt uddannede sagkyndige fra dette Omraade baade inden for Arkitekternes og Ingeniørernes Rækker, og jeg henstiller meget, at den højtærede Minister sikrer sig saadan Sagkundskab.

Men denne Planlæggelse af Byerne forud kan medføre Ubehageligheder og økonomiske Vanskeligheder for den enkelte, og der kan lægges større Byrder paa den enkelte, end egentlig godt er, Byrder, som den enkelte dog maa bære af Hensyn til Samfundet. I den Forbindelse maa man haabe, at den Kommission, som skal godkende disse Planlægninger, og som skal fastsætte de eventuelle Erstatninger, ikke vil nøjes med alene at fastsætte Erstatning for Grund, der skal afstaa, men ogsaa vil tage Hensyn til eventuelle store Ulemper for de enkelte Grundejere, der er forbundet med denne Byplanlægning, saaledes at ikke økonomiske Vanskeligheder taarner sig op om den enkelte. Man lider jo nemlig ikke alene Tab ved at afstaa Jord, men man kan ogsaa komme til at lide Tab paa anden Maade, og mere Uret end allerhøjest nødvendigt skulde der ikke gerne tilføjes den enkelte.

Det er meget almindeligt, at Borgerne ser med en vis Nervøsitet paa en saadan Byplanlægnings Begyndelse, det har man da ogsaa Erfaring for ovre fra Sverige. Men man har heldigvis ogsaa den Erfaring, at naar først Planen er blevet gennemført, saa har Borgerne ogsaa været tilfredse med og glade for den. Dette tror jeg ogsaa vil blive Tilfældet herhjemme. Jeg er ganske overbevist om, at Borgerne i Byerne og i